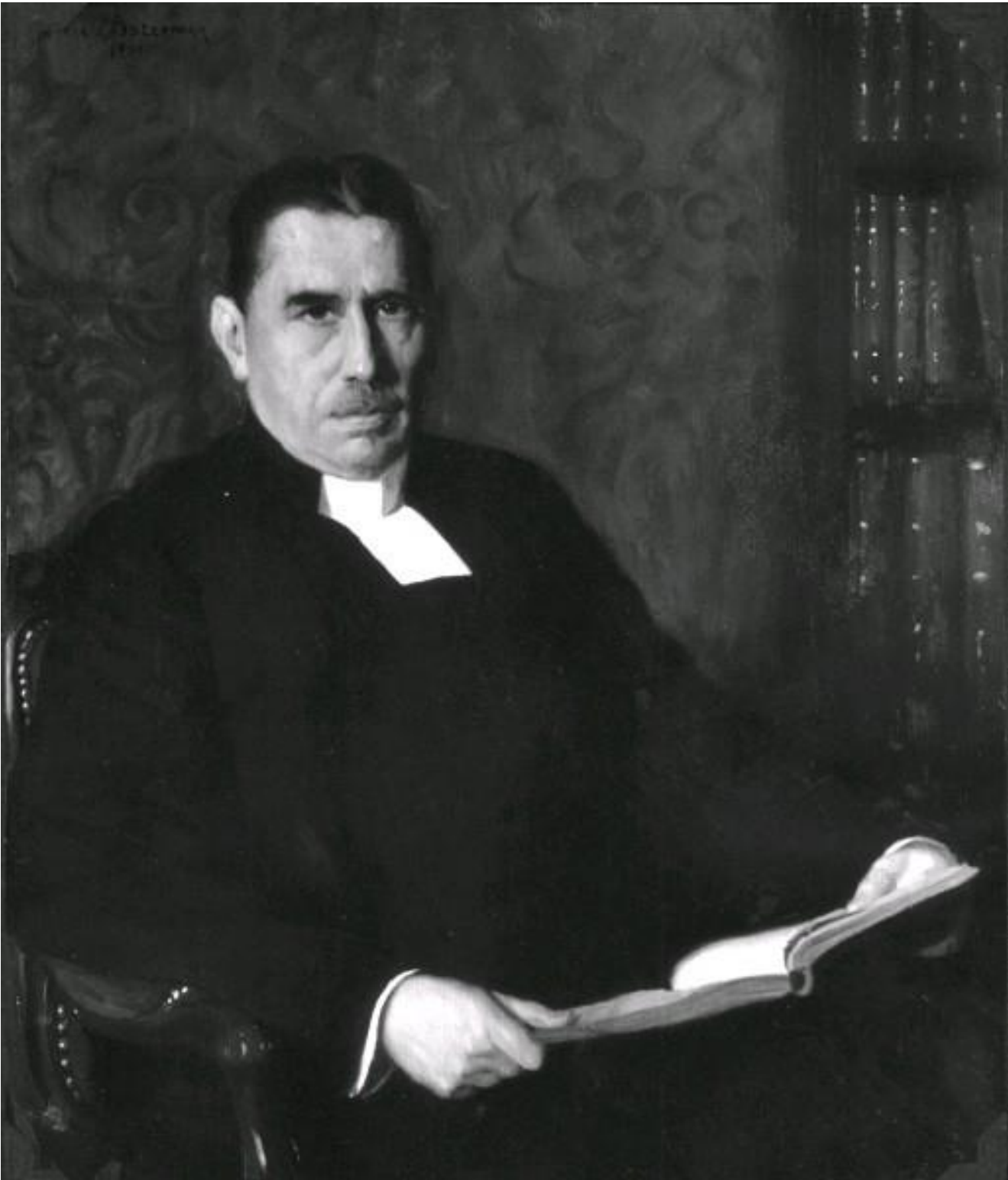

Eskil Andra

73
Axel Ekström's Renströmg.
STOCKHOLM

Eskil Ancker

"Hallska Bokhandeln
Jönköping."

JDUNS JUBILEUMS-ARTIKLAR

VANK OCH BRIST VIDLÄDER ALLT mänskligt, det finnes intet system så sinnrikt uttänkt, ingen så stor uppfinning är gjord att man inte kan tala om dess fördelar och nackdelar. Nu kan visserligen inte radio kallas varken system eller uppfinning, snarare upptäckt, men om den kan man, åtminstone enligt mitt förmenande, säga att fördelarna betydligt överväga nackdelarna.

Ni har bett mig, att uttala mig om mitt ställningstagande till gudstjänsten och radion. Först som sist vill jag då oförbehållsamt erkänna att jag anser detta arrangemang vara en stor vinst. Som allt nytt har det mött idander från många håll och låt vara att det i något fall varit berättigt så ligga dock fördelarna så i öppen dag att man inte kan annat än bortse från olägenheterna. Man har fruktat att gudstjänstradieringen skulle leda till kyrkornas avfolkande men det har visat sig vara en ganska orgrundad farhåga. För det verkliga "kyrkfolket", som älskar gemenskapen med den kristna församlingen och lärt sig uppskatta den uppbyggelse som det skänker att vara med i dess mitt, kan aldrig radion i längden ersätta kyrkan. Däremot har det upprepade gånger hänt att personer som vant sig av med att gå i kyrkan genom radion följt intresset för gudstjänstfirandet väckt på nytt. På landsbygden ställer sig visserligen saken annorlunda. Det händer nog att många landskyrka en och annan söndag när väder och väglag äro miserabla, får stå så gott som tom medan den del av allmogen som haft förmånen av radio sitter i hemmets lugna vrå och åhör predikan. Och det är ju förklarligt nog. Alldeles överflödigt är det att tala om den betydelse gudstjänstradieringen har för Nordlands oändliga ödemarker, där avstånden för tusentals människor omöjliggöra kyrkobesök mer än högst ett par gånger om året.

En annan kategori människor som välsigna radion är sjöfolket. En gång fick jag ett brev från en sjökapten, som å egna och besättningens vägnar tackade för en predikan som de åhört 20 mil ute till havs. Brevet inneslöt en tia att läggas till kollekten för det ändamål som pålysts den söndagen i kyrkan. Ståderskan hade kommit fram med förslaget att göra en insamling, det hade villigt accepterats och resulterade i denna tia — sedan var och en släppt till en liten slant. Inom parentes vill jag tacksamt nämna att våra kollektböcker ej sällan, tack vare radion, riktas högst betydligt.

Vad det kan betyda för folket som lever i isoleringen på en avlägsen fyr eller en skärgård sö till isen varken bär eller brister, att juldagsmorgon kunna åhöra julottan, kan lätt tänkas. En fiskarhustru berättade för mig att hon en söndag suttit på stranden utanför sin stuga och åhört min predikan. Hon

Kyrkan och radion.

Av

Eskil Andra

Gudstjänsten och radion — det är ett ämne aktuellt i många hem. Nu har den radierade gudstjänsten fungerat i ett par år och man har hunnit göra sina erfarenheter å ömse håll. Det är därför av intresse att höra vad en framstående prästman, kyrkoherde Eskil Andra, har att säga i ämnet — hans jubileumsartikel ger många värdefulla insikter och läsvärda synpunkter.

hade inte själv radio men en villaägare tvärs över sundet hade en högtalare på sin veranda. Därifrån ljud varje ord klart och distinkt över vattnet till stor glädje för fiskarbefolkningen på ön.

Allt detta är endast små strödrag av den stora uppgift radion har att fylla men de måste dock övertyga den mot saken mest avogt stämde att införendet av radioutsändning från kyrkorna innebär mycket mera av gott än av ont. Den ende som skulle ha någon olägenhet av anordningen vore den officierande prästen. Det kan inte förnekas att medvetandet om att varje ens ord uppfångas och återgives för tusen och åter tusen människor landet runt bibringar mig en känsla av ofrihet. Föredraget får inte den prägel av ett omedelbart och direkt anförande till åhörarna som är önskligt. Radiolyssnaren hör på ett annat sätt än den som sitter i kyrkan med den talande för sina ögon. Den närvarande fäster sig inte så mycket vid det rent formella, hänger inte upp sig på rent språkliga fel. Vad som brister i satsens fulländning ersättes av talarens per-

Iduns novemberpristävlan.

Iduns månadspristävlingar ha väckt stort intresse och vi hoppas att många litet och stort för Iduns novemberstävlan, till vilken läroretsen uppmanas att skriva en uppsats över ämnet

Umgängeskunst.

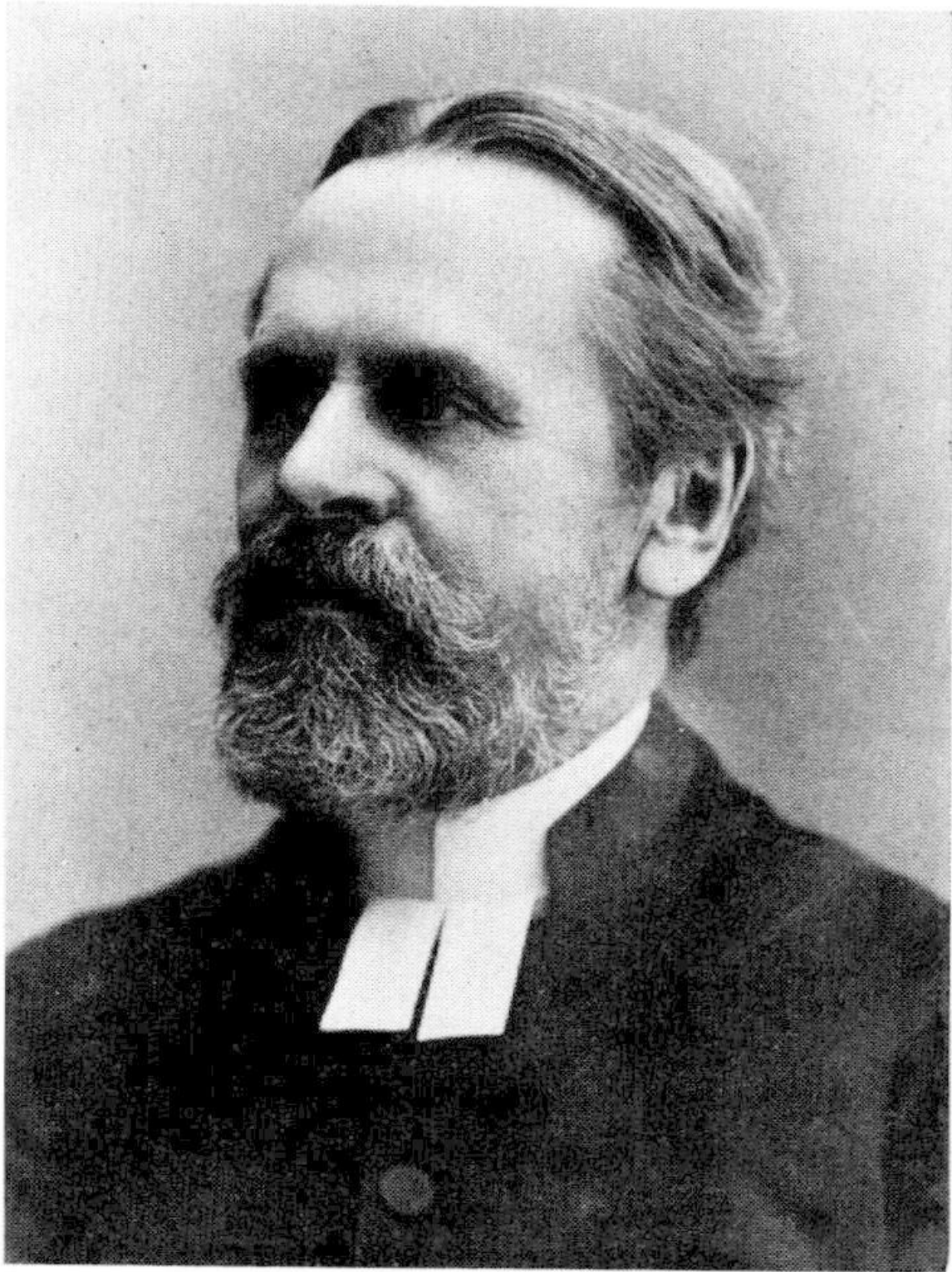
Man säger att den fina umgängeskunsten är på retur i vår tid. Är så fellet eller inte? Och vari består umgängeskunsten? Vad är dess a och o? Vilka äro de felgrepp och misstag, som inte få förekomma i umgänget mellan människor? Vilka äro de regler man framförallt har att iakttaga för ett korrekt och behagligt umgänge? Ja, det finas åtskilliga frågor att behandla i detta ämne och Ni kan för tävlingsbidraget antingen ta i tu eller i allmänna drag eller i en eller flera årtaljer. Såsom i föregående tävlingar utdelas ett pris om 100 kr. för bästa bidrag och uppsatsen bör vara insänd under märke: Novemberstävlan före nov. månads utgång.

sonliga framträdande. Att lyssna i radio är ungefär som att läsa i en bok, man har svårt att låta bli att störas av det minsta språkliga missljud. Medvetandet om detta förhållande gör att predikanten känner sig bunden. — Det är f. ö. min uppfattning att vi svenska präster även i allmänhet äro för bundna av förberedelse till predikan, föredraget blir lätt därigenom stelt och opersonligt. Vi närma oss för mycket det rena uppläsandet vid vårt predikande. Ett tal vinner på att det verkar framsprunget i talets ögonblick, att det är ett tal till och icke ett föredrag för åhörarna. Radion innebär en fara i detta avseende. Och det vore en stor hjälp för oss att veta det våra stora åhörareskaror vore inställda på att mera bortse från det formella framförandet och lägga huvudvikten av intresset vid innehåll.

Åbland har det framkommit synpunkter som gått ut på att radiering av gudstjänsten innebure ett profanerande av predikans heliga innehåll, ett sänkande av gudsordets höga värde och risk för att det, genom att utbjudas i de vidaste kretsar kunde utsättas för hån och begäbbelse. Mot en sådan uppfattning kan alltid den invändningen göras, att det nog alltid varit det heligas lott i världen att mötas av oförstående och hån och om några kristendomsfientligt sinnade personer verkligen finna nöje i att sitta och göra narr av predikan — vad betyder det för själva saken! Bland de ofantliga skador som åhöra en gudstjänst finns ju folk av alla kategorier, av alla åldersgrupper och bildningsnivåer och man måste förutsätta att ett litet fåtal kan vara benägna för dritt med religiösa ting. Sådant tröttnar emellertid folk på ganska snart och någon allvarlig skada har det knappast förmåga att åstadkomma.

Detta är endast ett mycket flyktigt vidrörande av synpunkter som beröra frågan "kyrkan och radion". Men jag tror att efter ingående och opartisk granskning av saken det faktum skulle kvarstå, att radions verkningar ur religiös synpunkt äro ovärderliga. Min egen erfarenhet är, att kyrkan genom radions hjälp kan göra landvinningar som den annars aldrig skulle göra. Jag vet gamla herrar, som på 30—40 år aldrig satt sin fot i kyrkan som nu hemma i sin lästol äro de "kyrksamaste" av alla. Också de som finna hela gudstjänsten med altartjänst för lång och tröttsam och därför aldrig gått i kyrkan använda sig nu av radion, där de kunna koppla av när de önska vila sig en minut.

Vad möjligheten att kunna deltaga i radiogudstjänst betyder för en sjuk är ju en realitet, som ligger så i öppen dag att den ej behöver beröras.

FREDRIK HAMMARSTEN

C. H. ...

STOCKHOLM

